

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради
комунального вищого навчального
закладу «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія
Запорізької обласної ради

14 грудня 2015 р. № 2

Введено в дію «22» грудня 2015 р.

Наказ ректора Хортицької національної академії
22 грудня 2015 р. № 165

СТРАТЕГІЯ І ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ, НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**КОМУНАЛЬНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
НА 2016-2020 РОКИ**

Запоріжжя, 2015

ЗМІСТ

Вступ	3
I. Напрями з оптимізації та демократизації системи управління	6
II. Напрями підвищення ефективності освітньої діяльності	7
III. Напрями підвищення ефективності наукової та інноваційної діяльності	9
IV. Напрями підвищення ефективності навчально-виховної діяльності загальноосвітньої санаторної школи-інтернату I-III ступенів	14
V. Напрями підвищення ефективності діяльності обласного центру ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів	20
VI. Напрями підвищення ефективності інформатизаційної, бібліотечної та видавничої діяльності	21
VII. Напрями підвищення ефективності діяльності медичного підрозділу	21
VIII. Напрями підвищення ефективності діяльності студентського самоврядування	22
IX. Напрями та заходи підвищення ефективності використання матеріально-технічних ресурсів	22
X. Напрями підвищення ефективності фінансової діяльності	24
XI. Умови реалізації стратегії і перспективних напрямків розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності (ресурсні механізми)	24

ВСТУП

Стратегія і перспективні напрямки розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності розвитку комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради на 2016-2020 роки (далі – Стратегія) є документом, що визначає основні параметри розвитку Хортицької національної академії на найближчі п'ять років, забезпечуючи його системний і цілеспрямований характер, і є логічним продовженням «Концепції діяльності та розвитку комунального закладу «Хортицький національний навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр» Запорізької обласної ради на 2015-2019 рр.».

Стратегія розроблена з метою встановлення пріоритетів (стратегічних напрямів), принципів, завдань розвитку Хортицької національної академії на 2016-2020 роки як інноваційного, навчально-реабілітаційного закладу, в якому реалізуються новітні підходи до навчання, виховання та реабілітації студентів і вихованців, розвитку їх життєвої компетентності.

Стратегія ґрунтується на основі положень:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про вищу освіту»;
- Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні»;
- Закону України «Про інноваційну діяльність»;
- Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»;
- Національної стратегії розвитку освіти на 2012-2021 роки, затвердженої Указом Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013;
- Указу Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» від 30 вересня 2010 р. № 926/2010;
- Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листопада 2011 р. № 1341;

- Статуту комунального вищого навчального закладу «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради;
- інших нормативно-правових документів.

Метою Стратегії є подальший інноваційний розвиток Хортицької національної академії як вищого навчального закладу реабілітаційного спрямування, що забезпечує умови для підготовки висококваліфікованих фахівців, органічного поєднання освітньої, реабілітаційної, виховної, наукової та інноваційної діяльності в освітньому процесі, системного медико-психологопедагогічного супроводу здобувачів освіти, науково-експериментальної розробки та втілення у практику інноваційного змісту, технологій і методик освітньо-реабілітаційної діяльності на засадах педагогіки життєтворчості особистості.

Місією Хортицької національної академії як Школи життєтворчості є забезпечення розвитку життєстійкості, життєздатності, життєвого потенціалу як внутрішніх особистісних передумов життєвого успіху учасників освітнього процесу, активізація компенсаторних можливостей організму осіб з особливими освітніми потребами, створення освітньо-реабілітаційного простору для соціалізації та подальшої інтеграції студентів.

Розбудова компетентнісно спрямованої освітньої системи Хортицької національної академії спирається на такі головні підходи:

системно-структурний підхід до освіти, який означає знання й використання в системі, у тісному взаємозв'язку структурних елементів виховного процесу – від мети до кінцевого результату;

організаційно-діяльнісний підхід, в основі якого лежить єдність свідомості і діяльності, що передбачає таку організацію діяльності колективу й особистості, при якій кожен учасник освітнього процесу виявляє активність, ініціативу, творчість, прагне до самовираження;

комплексний підхід до реабілітації, який включає об'єднання зусиль усіх реабілітаційних інститутів для успішної інтеграції в суспільство. Відповідно до цих підходів освітній процес стає цілеспрямованим, цілісним, технологічним,

індивідуально-творчим, а комплексний підхід, забезпечуючи у свою чергу зв'язок і взаємодію всіх підходів до організації навчання, забезпечує його ефективність;

особистісно-зорієнтований підхід означає визнання дитини вищою цінністю виховання, активним суб'єктом виховного процесу. Виходячи з цього, головним завданням виховної роботи є розвиток особистості, її унікальність. Цей розвиток визначається, з одного боку, соціокультурними цінностями (ідеалізованими зразками особистого і суспільного буття), з іншого – соціокультурними нормами (правилами й стандартами особистого та суспільного буття). Домінантами освітнього процесу виступають вільний розвиток особистості дитини, її психолого-педагогічна підтримка протягом усього шкільного та студентського життя.

Хортицьку національну академію у своїй діяльності об'єднують спільні цінності:

- прагнення істини;
- академічна свобода;
- чесність та відкритість;
- професіоналізм та співробітництво;
- вимогливість та відповідальність;
- політичний нейтралітет та активна громадянська позиція.

Метою цієї Стратегії є розробка заходів модернізації Академії, проведення реформ, що відповідають сучасним інтеграційним і глобалізаційним процесам, вимогам переходу до постіндустріальної цивілізації, які забезпечать стійкий розвиток на період до 2020 року, сприятимуть інтеграції до європейського та світового освітнього простору.

I. Напрями з оптимізації та демократизації системи управління

1. Оптимізація діяльності за алгоритмом розв'язання управлінської задачі відповідно до структурно-функціональної моделі забезпечення внутрішніх умов життєдіяльності академії.

2. Забезпечення принципів демократичного управління шляхом підвищення ролі Вченої ради у вирішенні найважливіших питань діяльності Академії, врахування пропозицій та зауважень органів самоврядування Хортицької національної академії, структурних підрозділів, Студентського уряду та інших органів студентського самоврядування з усіх питань діяльності та розвитку академії.

3. Оптимізація діяльності управлінського персоналу щодо забезпечення навчально-реабілітаційного закладу кваліфікованими кадрами, доцільноті їх розстановки та покращення умов для підвищення їх рівня професійної компетентності.

4. Оптимізація управлінських заходів та діяльності колективу працівників щодо забезпечення соціального захисту, збереження та зміцнення здоров'я студентів, учнів та працівників.

5. Розробка заходів з формування позитивного іміджу навчального закладу.

6. Запровадження рейтингового оцінювання освітніх, науково-дослідницьких та інноваційних досягнень учасників освітнього процесу.

7. Удосконалення критеріїв оцінки праці викладачів академії для встановлення відповідних надбавок і матеріального заохочення.

8. Інтенсифікація залучення додаткових джерел фінансування, їх раціонального використання для подальшого зміцнення та модернізації матеріально-технічної бази закладу.

9. Сприяння подальшому розвитку та вдосконаленню системи студентського самоврядування, залучення студентів до вирішення завдань, пов'язаних з функціонуванням і розвитком академії.

10. Створення розвинutoї інфраструктури навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів.

11. Розробка та прийняття кодексу корпоративної культури – зводу правил та стандартів поведінки, що розповсюджується на всіх членів колективу академії незалежно від займаної посади.

12. Розвиток системи контролю якості освітніх послуг шляхом створення лабораторії контролю якості освіти.

13. Запровадження системи моніторингу «Викладач очима студентів».

14. Удосконалення шляхів поінформованості медико-психологопедагогічного колективу про стан та розвиток сфери життя і діяльності шкільного колективу.

II. Напрями підвищення ефективності освітньої діяльності

1. Відкриття нових прогресивних спеціальностей та спеціалізацій для формування пропозицій, що випереджають попит на ринку освітніх послуг регіону. Доцільним є відкриття бакалаврату з наступних спеціальностей:

- галузь знань 01 «Освіта»: 012 «Дошкільна освіта»; 013 «Початкова освіта»;
- галузь знань 22 «Охорона здоров'я»: 227 «Фізична реабілітація»;
- галузь знань 02 «Культура і мистецтво»: 022 «Дизайн»; 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»;
- галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»: 206 «Садово-паркове господарство»; 207 «Водні біоресурси та аквакультура»;
- галузь знань 24 «Сфера обслуговування»: 241 «Готельно-ресторанна справа»; 242 «Туризм».

2. Відкриття магістратури зі спеціальностей:

- галузь знань 01 «Освіта»: 016 «Спеціальна освіта» зі спеціалізаціями «Ортопедагогіка», «Тифлопедагогіка», «Олігофренопедагогіка», «Психокорекційна педагогіка»;
- галузь знань 23 «Соціальна робота»: 231 «Соціальна робота».

3. Запровадження заочної та дистанційної форми навчання за всіма спеціальностями.

4. Розвиток системи післядипломної підготовки фахівців.

5. Запровадження додаткових освітніх послуг для студентів, викладачів та працівників освіти міста та області відповідно до тенденцій розвитку галузі, вимог ринку праці, замовлень та рекомендацій роботодавців.

6. Підвищення якості освітнього процесу, забезпечення його відповідності світовим стандартам, постійне оновлення напрямів, змісту і форм організації навчання відповідно до динаміки національного та світових ринків праці.

7. Створення в Академії сприятливого середовища для реалізації творчих та наукових здібностей студентів.

8. Розширення спектра різних форм морального та матеріального заохочення успішних студентів за результатами їх навчальної та наукової роботи, продовження практики призначення іменних стипендій, премій, соціальна підтримка незахищених категорій студентської молоді.

9. Активізація роботи з працевлаштування випускників академії в закладах, установах і підприємствах Запорізької області та інших регіонів шляхом організації співробітництва з потенційними роботодавцями.

10. Подальше впровадження результатів фундаментальних та прикладних досліджень в освітній процес.

11. Забезпечення кооперації з вишами України та зарубіжжя з метою вдосконалення форм освітнього процесу, посилення навчально-методичної роботи та мобільності студентів і викладачів.

12. Організаційна та матеріальна підтримка діючих в академії студентських організацій, колективів, гуртків, спортивних команд, художніх колективів тощо.

13. Сприяння реалізації соціальних і трудових ініціатив студентства, набуттю студентами навичок професійної, трудової та управлінської діяльності.

14. Проведення роботи щодо формування у студентів лідерських якостей, активної громадянської позиції, участі у волонтерській діяльності.

15. Проведення активної рекламної кампанії з метою залучення максимальної кількості абітурієнтів в умовах демографічної кризи.

16. Створення центру довузівської підготовки.
17. Забезпечення укладання комплексних угод з вітчизняними і зарубіжними підприємствами та установами про наукове співробітництво та впровадження наукових розробок академії.

III. Напрями підвищення ефективності наукової та інноваційної діяльності

1. Успішне завершення інноваційної діяльності закладу за програмою Всеукраїнського соціально-педагогічного експерименту з проблеми розвитку соціальної та життєвої практики учнів у системі компетентнісно спрямованого освітньо-реабілітаційного простору.

2. Розробка програми експериментальної діяльності закладу на 2017-2021 рр. за проблемою: «Розвиток професійної компетентності студентів з обмеженими можливостями здоров'я в умовах інклюзивного освітньо-реабілітаційного простору».

3. Проведення фундаментальних і прикладних науково-теоретичних досліджень з актуальних освітньо-реабілітаційних проблем:

- моделювання і практичне забезпечення ключових аспектів роботи інноваційного навчального закладу – школи життєтворчості;
- забезпечення безперервності та наступності життєтворчого зростання особистості з перших років життя до здобуття вищої освіти;
- розвиток життєвої компетентності студентів у процесі соціальної і життєвої практики;
- дослідження психолого-педагогічних умов успішного життєвого проектування саморозвитку і самореалізації особистості;
- дослідження чинників акмеологічного спрямування навчально-виховного процесу;

- вплив інтеграційних фестивалів життєтворчості на розвиток життєвої компетентності та розширення сфери соціальної практики дітей з обмеженими можливостями здоров'я;
- розробка та експериментальна перевірка інноваційних технологій розвитку життєвої компетентності, комплексної реабілітації і соціальної інтеграції дітей та молоді з обмеженими можливостями здоров'я;
- вплив ранньої соціальної абілітації та реабілітації на розвиток соціальної практики дітей раннього та дошкільного віку з особливостями психофізичного розвитку.

4. Оптимізація діяльності проблемно-пошукових лабораторій:

- лабораторії наративної психології;
- лабораторії життєтворчих зasad природничої освіти;
- лабораторії соціальної і життєвої практики особистості в культурно-мистецькому просторі;
- лабораторії соціальної самореалізації особистості у фізкультурно-спортивній сфері;
- лабораторії соціальної та життєвої практики дітей молодшого шкільного віку;
- лабораторії виховних технологій розвитку соціальної і життєвої практики учнів;
- лабораторії соціальної і життєвої практики у процесі учнівсько-студентського самоврядування;
- лабораторії розвитку соціальної і життєвої практики на ідеях Софії Русової і Марії Монтессорі;
- лабораторії життєтворчості дітей дошкільного віку;
- лабораторії наратології гуманітарної освіти.

5. Матеріальне стимулювання роботи викладачів академії над дисертаційними дослідженнями за перспективними науковими темами.

6. Організація і проведення міжнародних (всеукраїнських) науково-практичних конференцій:

- «Досвід і проблеми організації соціальної і життєвої практики учнів на засадах компетентнісного підходу до освіти»;
- «Розвиток професійної компетентності студентів з обмеженими можливостями здоров'я в умовах вищого навчального закладу»;
- «Педагогіка життєтворчості особистості: історія, концепція, інноваційний досвід»;
- «Проблеми та перспективи інклюзивного навчання в дошкільних, загальноосвітніх і вищих навчальних закладах України»;
- «Теорія і практика національно-патріотичного виховання студентської молоді»;
- «Інноваційні технології в сучасній освітньо-реабілітаційній практиці»;
- «Актуальні проблеми медико-психолого-педагогічного супроводу навчання студентів з обмеженими можливостями здоров'я»;
- «Пріоритети сучасної реабілітаційної педагогіки: теорія і практика».

7. Підготовка і видання монографій, науково-методичних і практико-зорієтованих посібників:

- «Розвиток соціальної і життєвої практики учнів інтернатних навчальних закладів»;
- «Використання інноваційних навчальних технологій для розвитку соціальної компетентності школярів»;
- «Технолого-методичне забезпечення інклюзивного навчального процесу»;
- «Комpetентнісно зорієтовані завдання у загальноосвітній практиці: досвід і перспективи впровадження»;
- «Психологічний супровід розвитку життєтворчих компетенцій школярів на засадах наративної психології»;
- «Соціальне і життєве проектування: від теорії до практики»;
- «Розвиток у школярів мотивації самовдосконалення та досягнення життєвого успіху»;

- «Організація соціальної та життєвої практики студентів як напрям розвитку вищої освіти в Україні»;
  - «Соціальна практика особистості у культурно-мистецькому просторі: досвід, проблеми, перспективи»;
  - «Інтеграційні фестивалі життєтворчості: шлях до розбудови інклюзивного суспільства»;
  - «Розвиток ключових життєвих компетенцій дітей з особливостями психофізичного розвитку в ході їх соціальної та життєвої практики»;
  - «Розробка варіативних навчально-реабілітаційних програм для дітей з особливими освітніми потребами»;
  - «Технологічне забезпечення практико зорієнтованої життєтворчості школярів в умовах виховного процесу»;
  - «Наративний підхід до підвищення якості гуманітарної освіти»;
  - «Педагогічний супровід соціальної практики дітей дошкільного віку»;
  - «Фізкультурно-спортивна діяльність як напрям соціальної самореалізації дитини з обмеженими можливостями здоров'я»;
  - «Життєве проектування самовдосконалення особистості у фізкультурно-спортивній сфері»;
  - «Діяльність навчально-реабілітаційного закладу як Школи сприяння здоров'ю»;
  - «Комpetентнісний підхід до організації педагогічної реабілітації учнів з особливими освітніми потребами».
8. Збільшення кількості публікацій викладачів академії в наукових журналах, які включені до міжнародних наукометричних баз даних, забезпечення матеріального стимулювання авторів цих статей.
9. Підготовка і презентація педагогічній спільноті України фільмів про видатних вітчизняних педагогів С.Ф. Русову і П.Д. Юркевича.
10. Подальший розвиток Наукової школи педагогіки життєтворчості особистості, забезпечення її інтеграції у державний і міжнародний науково-педагогічний простір.

11. Матеріальне стимулювання і підтримка аспірантів, докторантів, молодих учених за участь у регіональних, всеукраїнських та міжнародних конкурсах, семінарах, конференціях.

12. Продовження роботи з підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у провідних освітніх установах України та за кордоном.

13. Організація стажування викладачів та студентів шляхом укладання договорів з українськими та зарубіжними вищими навчальними закладами.

14. Всебічне зміцнення зв'язків з науково-дослідними установами регіону, України та зарубіжними партнерами.

15. Підвищення відсотку науково-педагогічних кадрів з науковими ступенями та вченими званнями. На сьогодні в Хортицькій національній академії працює 4 доктори наук, 20 кандидатів наук. 4 викладачі працюють над докторськими дисертаціями. Над кандидатськими дисертаціями працюють 22 викладачі, які є аспірантами та пошукачами вишів України. Захист кандидатських та докторських дисертацій дозволить збільшити якісний склад науково-педагогічних працівників.

16. Надання статусу фахового збірнику «Наукова школа педагогіки і психології життєтворчості: реалії і перспективи розвитку», який видається в академії.

17. Відкриття спеціалізованої вченої ради зі спеціальної освіти та соціальної роботи.

18. Забезпечення захисту інтелектуальної власності працівників академії шляхом оформлення свідоцтв про авторські права.

19. Розвиток наукового видавництва Хортицької національної академії, забезпечення на базі поліграфії власної наукової видавничої діяльності.

IV. Напрями підвищення ефективності навчально-виховної діяльності загальноосвітньої санаторної школи-інтернату І-ІІІ ступенів

1. Моделювання та практичне забезпечення контрольно-аналітичної системи управління навчально-виховним процесом санаторної школи-інтернату як структурного підрозділу академії:

1.1. Внесення суттєвих змін в управлінську архітектоніку, насамперед, щодо критеріїв оцінювання ефективності діяльності педагогів.

1.2. Підвищення рівня об'єктивності внутрішньошкільного контролю за рахунок системного підходу до аналізу освітніх результатів.

1.3. Врахування пропозицій учасників освітнього процесу у прийнятті управлінських рішень, спрямованих на оптимізацію навчально-виховної роботи.

1.4. Активізація участі батьківської громадськості і учнівського самоврядування в освітньому процесі і створенні соціокультурного середовища для вихованців відповідно до концепції практико зорієнтованої життєтворчості.

1.5. Запровадження публічного моніторингу освітніх досягнень в обсягах, визначених державними стандартами.

1.6. Розробка системи інтеграційної взаємодії з органами місцевого самоврядування, професійно-навчальними закладами, центрами зайнятості населення щодо забезпечення профільного навчання і профорієнтації учнів.

2. Підвищення рівня ефективності заходів щодо забезпечення виконання Законі України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», державних стандартів початкової і загальної середньої освіти:

2.1. Оновлення змісту, форм і методів організації навчально-виховного процесу на засадах особистісно-зорієнтованого і компетентнісного підходів.

2.2. Впровадження інноваційних підходів до забезпечення наступності всіх структурних ланок освітнього процесу: дошкільні групи – початкова школа – основна школа – старша школа.

2.3. Уdosконалення реабілітаційного компонента в системі навчально-виховної роботи, оптимізація діяльності постійно діючого медико-психологопедагогічного консиліуму.

2.4. Забезпечення цілісного психолого-педагогічного проектування якості

виконання інваріантної складової Робочого навчального плану школи-інтернату засобами впровадження нестандартних методик навчання, форм методичної роботи з педагогами закладу.

3. Створення умов для виховання та розвитку всебічно розвинutoї, соціально мобільної, конкурентоздатної особистості через реалізацію моделі компетентного випускника санаторної школи-інтернату.

4. Розширення єдиного інформаційно-освітнього простору санаторної школи-інтернату як сукупності технічних, програмних, телекомунікаційних і методичних засобів.

4.1. Розвиток ІКТ-компетенцій і медіакультури адміністрації, педагогів, учнів та їх батьків. Проведення тренінгів: «Intel – навчання для майбутнього», «Веб 2.0», «Медіаграмотність», «ІКТ в освіті» та інших.

4.2. Підвищення якості навчання за рахунок використання досягнень сучасних інформаційно-комунікативних технологій, організації дистанційного керування навчанням і забезпечення доступу до захищених освітніх веб-ресурсів.

4.3. Апробація та впровадження системи моніторингу планування та прогнозування діяльності навчального закладу з використанням програмного забезпечення «Універсал 4.0».

5. Впровадження технологій дистанційного навчання в різних формах, а саме: платформи «Moodle», «Skype», електронний журнал, блоги, електронна пошта тощо для забезпечення рівного доступу до навчання учнів різних категорій, в тому числі учнів з особливими освітніми потребами, учнів, які проживають на тимчасово окупованих територіях і в зоні проведення АТО.

6. Створення медіахолдингу Хортицької національної академії шляхом об'єднання засобів масової інформації, а саме: веб-сайту, індивідуальних веб-ресурсів, газети «Майстер-клас», учнівської газети «Хортицький ТАЙМС», альманахів, радіостудії, фотостудії, телестудії, кіностудії.

7. Подальший інноваційний розвиток санаторної школи-інтернату як школи життєтворчості.

7.1. Розробка та апробація у методичних об'єднаннях навчальних проектів із застосуванням проблемно-діяльнісних методів навчання та виховання з урахуванням.

7.2. Організація в інклюзивних класах, класах педагогічної підтримки, класах вікової норми, профільних класах навчально-виховного процесу, максимально наближеного до цінностей, життєвих цілей та потреб учнів.

7.3. Розробка індивідуальних програм навчання і розвитку учнів, спираючись на їх реальні життєві потреби та проблеми, вимоги ринку праці, запити регіону.

7.4. Реальне рзвантаження учнів у навчальному процесі через відмову від догматичності, спогляданості, формалізму, зубріння, знаннєцентризму та інших недоліків традиційної школи.

7.5. Психолого-педагогічна підтримка толерантності, активності, творчості, ініціативності, партнерства, самостійності, відповідальності, практичності, продуктивності учнів.

7.6. Введення в практику проектування персональних шляхів реалізації особистісного потенціалу обдарованих учнів через складання індивідуальної освітньої траєкторії.

7.7. Здійснення ефективного психолого-педагогічного супроводу участі обдарованих дітей в інтелектуальних заходах: всеукраїнських олімпіадах, предметних конкурсах, інноваційних проектах Запорізького інституту післядипломної освіти, у дослідницьких конкурсах Малої академії наук та ін.

7.8. Сприяння реалізації життєтворчого потенціалу вихованців у процесі соціальної і життєвої практики, участі вихованців в інтелектуальних, творчих, мистецьких конкурсах, фестивалях, змаганнях на різних рівнях.

7.9. Створення STREAM-центру з метою забезпечення інноваційних умов для залучення учнів до позакласної науково-дослідницької та інженерно-конструкторської діяльності, забезпечення системи співпраці з фахівцями високотехнологічної, науковою сфери.

8. Диверсифікація форм проведення Міжнародного інтеграційного

фестивалю життєтворчості «Шлях до успіху» на базі Хортицької національної академії, залучення до нього юних учасників з України та зарубіжних країн.

9. Системне впровадження Програми національно-патріотичного виховання на засадах педагогіки життєтворчості, розробленої колективом Хортицької національної академії, для виховання національно свідомого, компетентного, відповідального, соціально та політично активного громадянина, готового протистояти викликам глобалізації життя та здатного до захисту України.

10. Досягнення високої якості навчально-виховного процесу за рахунок забезпечення його технологічності, впровадження інноваційних освітньо-реабілітаційних технологій: проективно-рефлексивної технології навчання, виховної технології проективного життєздійснення, виховної інтерактивної технології «Океан життєвої компетентності», технології планування життєдіяльності дитячих колективів, технології життєвого проектування саморозвитку особистості, технології педагогічного супроводу розвитку життєвої компетентності школярів, технології педагогічного супроводу соціальної і життєвої практики учнів, технології учнівсько-студентського самоврядування, технології реабілітації природою, технології реабілітації мистецтвом, технології загальнофункціональної реабілітації, технології розвитку професійної компетентності педагогів, технології моніторингу освітньо-реабілітаційного процесу, технології організації медико-психологопедагогічного консультування та мета-технології системного управління академією.

11. Інноваційний розвиток системи інклюзивного навчання в умовах санаторної школи-інтернату Хортицької національної академії.

11.1. Удосконалення змісту індивідуальних програм розвитку життєвої компетентності вихованців з особливими освітніми потребами відповідно до законодавчих актів про організацію інклюзивного навчання та вимог сучасності.

11.2. Налагодження співпраці з організацією «KOLPING – Україна» (м. Львів) з метою поширення ідеї «Допомога в самодопомозі» серед батьків

дітей з обмеженими можливостями здоров'я.

11.3. Боротьба зі споживацькою позицією батьків дітей-інвалідів, пропагування прикладів успішного життя людей з обмеженими фізичними та інтелектуальними можливостями через ЗМІ, зокрема, газету «Майстер-клас».

11.4. Проведення циклу тренінгів «Інклузивна освіта – рівень свідомості нації» для педагогів санаторної школи-інтернату Хортицької національної академії.

11.5. Активізація процесу залучення батьків до розробки індивідуальних планів навчання, реабілітації і розвитку учнів з особливими освітніми потребами в умовах інклузивного навчання.

12. Розбудова освітньо-реабілітаційної системи санаторної школи-інтернату як відкритої, громадсько-активної, що базується на засадах партнерства та координації зусиль всіх суб'єктів навчально-виховного процесу.

13. Оптимізація діяльності медико-психолого-педагогічного колективу щодо здійснення комплексної реабілітації та корекції розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

13.1. Розробка і впровадження програми катамнезу і патронату майбутнього життєвого шляху вихованців з особливостями психофізичного розвитку.

13.2. Допомога у працевлаштуванні та патронат процесу трудової адаптації випускників з обмеженими можливостями здоров'я.

13.3. Розробка і реалізації плану заходів щодо набуття навичок трудової діяльності учнями з особливостями психофізичного розвитку в процесі навчання і позакласної діяльності.

13.4. Внесення до індивідуального робочого навчального плану спеціальних класів предметів корекційного спрямування, які забезпечать набуття старшокласниками професійних навичок з урахуванням їх індивідуальних можливостей.

14. Створення умов для підвищення інноваційної культури та професійної компетентності педагогів.

14.1. Сприяння участі педагогів у міжнародних, всеукраїнських і обласних конференціях і семінарах з актуальних проблем педагогіки життєтворчості та компетентнісно спрямованої освіти.

14.2. Організація програм обміну інноваційним досвідом з фахівцями зарубіжних країн.

14.3. Організація на базі Хортицької національної академії курсів підвищення кваліфікації для педагогів академії, міста та області.

15. Створення життєтворчого виховного простору та забезпечення функціонування виховної системи «Школа життєтворчості» за напрямами: розвиток ціннісного ставлення особистості до суспільства та держави; ціннісного ставлення до людей; ціннісного ставлення до себе; ціннісного ставлення до природи; ціннісного ставлення до праці; ціннісного ставлення до мистецтва.

16. Системне впровадження та вдосконалення цільових виховних програм життєтворчості: «Я – громадянин України», «Я серед людей», «Я і праця», «Я і мое здоров'я», «Голос рідної природи серцем слухати навчись», «Душа українця в мистецтві».

17. Створення умов для функціонування та інноваційного розвитку народного реабілітаційного театру «Інклузив»:

- забезпечення професійними кадрами (хореографи, вокалісти, концертмейстери, режисер, звукорежисер, костюмери та ін.);
- оновлення костюмерного фонду театру новими костюмами, декораціями та іншим сценічним приладдям.

V. Напрями підвищення ефективності діяльності обласного центру ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів

1. Створення при закладі пансіонату для дітей, які проживають у віддалених районах Запорізької області, та їх супроводжуючих членів родин на період проходження курсу реабілітації.

2. Ефективна взаємодія з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями з питань забезпечення центру корекційно-розвитковим обладнанням, спеціалізованими дидактичними посібниками, пристосувальними пристроями та ортопедичними засобами для дітей з обмеженими можливостями здоров'я.

3. Оптимізація умов для фізичної реабілітації дітей з обмеженими можливостями здоров'я.

4. Забезпечення психологічної підтримки батьків у рамках роботи «Школи відповідального батьківства», надання допомоги батькам для кращого розуміння потреб дітей з особливостями психофізичного розвитку, в побутовому догляді за дитиною, емоційній і фізичній взаємодії.

5. Створення умов для всебічного відновлення та зміцнення здоров'я дітей, максимально можливої компенсації вад їх психофізичного розвитку, активізації функціонально-адаптивних резервів організму.

6. Надання сім'ям, які виховують дітей з особливостями психофізичного розвитку, консультивно-методичної допомоги щодо створення середовища для інтенсивної корекції та соціальної адаптації хворих дітей у постійному режимі чи короткотривалими курсами.

7. Поширення передового досвіду комплексної реабілітації і розвитку соціальної та життєвої практики дітей-інвалідів.

VI. Напрями підвищення ефективності інформатизаційної, бібліотечної та видавничої діяльності

1. Активний розвиток інформатизації, використання нових технологій навчання (дистанційне навчання, телекомунікаційні технології), посилення бібліотечного забезпечення.

2. Створення єдиної електронної бібліотеки з доступом до неї всіх студентів академії.

3. Оптимізація забезпеченості бібліотеки новими електронними підручниками, посібниками.

VII. Напрями підвищення ефективності діяльності медичного підрозділу

1. Організація міжнародної співпраці академії з питань обміну досвідом комплексної реабілітації дітей та молоді з обмеженими можливостями здоров'я.
2. Введення штатної одиниці терапевта, який опікуватиметься станом здоров'я студентів академії.
3. Започаткування проведення курсів для медичних працівників в рамках співпраці із Запорізькою медичною академією післядипломної освіти.
4. Розширення функціональних можливостей кабінету функціональної діагностики:
  - запровадження ультразвукового обстеження внутрішніх органів пацієнтів;
  - запровадження реенцефалографії та пікфлюометрії.
5. Розробка та запровадження платних медичних послуг для жителів (дітей та дорослих) міста та Запорізької області.
6. Участь медичних працівників у тренінгу для лікарів «Мистецтво лікування».

VIII. Напрями підвищення ефективності діяльності студентського самоврядування

1. Сприяння діяльності та подальшому розвитку органів студентського самоврядування і студентського наукового товариства.
2. Залучення студентів до участі в управлінні Хортицькою національною академією.
3. Забезпечення формування у студентів компетенцій професійної, наукової та управлінської діяльності, сприяння працевлаштуванню випускників

Хортицької національної академії та залученню студентів до вторинної зайнятості у вільний від навчання час.

4. Створення організаційних умов для розвитку навичок волонтерської діяльності студентської молоді, творчого вияву соціальних та громадських ініціатив.

5. Сприяння творчому розвитку студентів за рахунок участі у міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях, олімпіадах, конкурсах наукових робіт, фестивалях, групових та індивідуальних творчих проектах.

6. Сприяння збільшенню кількості соціальних стипендій, премій, інших форм заохочення та матеріальної підтримки студентів.

7. Покращення матеріально-технічної бази діяльності органів студентського самоврядування, надання їм необхідної ресурсної та фінансової підтримки.

8. Соціальна підтримка незахищених категорій студентської молоді.

IX. Напрями та заходи підвищення ефективності використання матеріально-технічних ресурсів

Створення рекреаційно-реабілітаційного центру на території острова Хортиця, нещодавно переданої на баланс академії, перетворення його на перлину міста Запоріжжя, яка стане гордістю та символом Хортицької національної академії. Відновлення оглядового майданчика дасть можливість вихованцям і студентам закладу, жителям та гостям міста Запоріжжя милуватися краєвидами Старого Дніпра, знайомитися з рідкісними рослинами, занесеними у Червону книгу. Оглядовий майданчик буде розташований у центрі «Європейської алеї», до якої будуть прокладені доріжки, викладені тротуарною плиткою. Представниками європейських держав з обох сторін доріжок будуть висаджені багаторічні рослини (червоні клени або хвойні

дерева). У центрі алеї, як символ козацтва, буде висаджений саджанець славнозвісного Запорізького дубу.

1. Будівництво спортивного комплексу, який включатиме стадіон, тенісний корт, баскетбольний майданчик та критий басейн.
2. Придбання комфортабельного автобусу з метою підвозу до академії школярів, студентів та співробітників, екскурсійного обслуговування.
3. Розширення і вдосконалення навчальних приміщень у зв'язку з інформатизацією та комп'ютеризацією навчального процесу.
4. Модернізація матеріально-технічної бази академії.
5. Створення на території академії мережі пунктів здорового харчування.
6. Виділення часу для безкоштовного використання працівниками та студентами спортивних залів та майданчиків.
7. Створення оптимальних побутових умов для перебування, навчання і виховання, творчого розвитку та реабілітації вихованців:
  - кімнати відпочинку для дітей, ігрової кімнати;
  - спальних кімнат на 4 особи, оснащених зручними меблями та кімнатами гігієни за блочною системою;
  - окремих групових кімнат дляожної виховної групи з необхідним обладнанням: ігрові зони, навчальні зони, зона для релаксації;
  - кімнат для гурткових занять: швейних майстерень для дівчат, художньої студії, музичного класу, оснащеного сучасною музичною апаратурою, студії звукозапису, сучасного хореографічного класу, фото- і відеостудії;
  - нового актового залу на 250 осіб.

X. Напрями підвищення ефективності фінансової діяльності

1. Організація системи надання платних освітніх послуг, пов'язаних з основною діяльністю закладу, а також з підготовкою за відповідними спеціальностями студентів, аспірантів, науковців.
2. Надання платних послуг з різних видів комплексної реабілітації дітей з особливими потребами, послуг з фізіотерапії та лабораторних досліджень.
3. Залучення позабюджетних коштів у вигляді надходжень в натуральній формі (обладнання, інвентар та матеріали), а також безповоротної фінансової допомоги від різних фізичних та юридичних осіб.
4. Організація курсів підготовки та перепідготовки фахівців з видачею сертифікатів про отримання відповідної кваліфікації.
5. Розробка програм та проектів розвитку закладу в рамках участі у міжнародних грантах.

XI. Умови реалізації стратегії і перспективних напрямків розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності (ресурсні механізми)

Реалізацію Стратегії та перспективних напрямків розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності забезпечують наступні умови:

- *нормативно-правові* як основа правового регулювання розвитку закладу освіти, яку складають документи міжнародного, державного та регіонального рівнів, Національна стратегія розвитку освіти в Україні до 2021 року, окремі підзаконні акти та положення;
- *соціально-педагогічні* як система соціально-економічних, культурних та освітніх потреб закладу з урахуванням державно-громадського характеру управління. Ці умови є основою для функціонування та розвитку системи освітнього закладу. Вони передбачають забезпечення права творчої

професійної ініціативи наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників та їх підтримки, реалізації запитів щодо якості освіти. Соціально-педагогічні умови досягають ефективності за підтримки органів державного управління та громадських інституцій (батьківського комітету та учнівської ради, ради центру, піклувальної ради, благодійного фонду «Освіта та реабілітація»);

- *психолого-педагогічні* як основа забезпечення навчальних, виховних, реабілітаційних вимог щодо підготовки студентів та вихованців до реалізації у житті та науково-методичних вимог підготовки педагогів до професійної діяльності в середовищі змін. Це досягається на основі формування нових педагогічних компетентностей, що інтегрують у собі професійні та психологічні якості особистості. Критерієм професійної компетентності педагога визнається суспільна значущість результатів праці фахівця, його авторитет, соціальний статус у конкретному виді діяльності, а також професійна готовність до змін, соціально-педагогічна ерудованість, здатність оперувати інформацією, готовність до постійного самонавчання та саморозвитку, комунікабельність та емоційна стабільність, здатність до прийняття рішень та організації, відкритість. Психолого-педагогічні умови спрямовані на забезпечення розвитку професійної компетентності педагога, його мотиваційної сфери, професійно значущих якостей, творчих здібностей, які виражаються у сприйнятливості до нового та включеності в інноваційні процеси;

- *організаційно-управлінські* як основа координації освітніх процесів, здійснення моніторингу якості освіти, забезпечення незалежної експертизи. Організаційно-управлінські умови є способом наукового освоєння та практичного впровадження державних стандартів, регіонального змісту освіти, реалізації мети та завдань закладу освіти, оновлення фінансово-економічних і матеріально-технічних ресурсів. Ці умови реалізуються через методи управлінського впливу з урахуванням нових підходів до управління освітою.

Умовами реалізації стратегічних напрямів Стратегії є запровадження низки нових педагогічних та управлінських технологій:

- перехід на концептуальну форму розвитку освіти;
- впровадження системи постійного відстеження динаміки змін функціонування та розвитку закладу (моніторинг якості функціонування та розвитку навчально-виховного процесу закладу);
- впровадження проектних моделей управління;
- оновлення функцій управління (на всіх рівнях) відповідно до нових видів управлінської діяльності;
- організаційне та функціональне оновлення діяльності соціально-психологічної служби та інноваційно-методичної діяльності.

Стратегія відкриває широкі можливості для розробки Програми розвитку, що відповідає специфіці, типу закладу і є актуальною в соціально-економічних та соціокультурних умовах області та обумовлює стратегію та умови реалізації перспективного плану його розвитку.

XII. Реалізація Стратегії сприятиме:

- підвищенню статусу академії, зміцненню навчально-матеріальної бази, суттєвому підвищенню статусу та професійної кваліфікації професорсько-викладацького складу;
- зміцненню кадрового, наукового потенціалу академії;
- розширенню профілю підготовки фахівців;
- створенню умов для задоволення потреб громадян в отриманні вищої освіти за спектром напрямів підготовки з урахуванням стану ринку праці;
- задоволенню соціальних потреб працівників і студентів академії;
- збільшенню привабливості академії для абітурієнтів, студентів, науково-педагогічних працівників;
- формуванню сучасної системи підготовки висококваліфікованих фахівців, які на основі глибоких фундаментальних знань і спеціалізованої

практичної підготовки зроблять вагомий внесок у розвиток науки, освіти та культури України.